

Sygn. akt I ACa 475/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 grudnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSA Iwona Wiszniewska (spr.)
Sędziowie:	SSA Edyta Buczkowska-Żuk SSA Agnieszka Sołtyka
Protokolant:	st. sekr. sądowy Beata Waclawik

po rozpoznaniu w dniu 10 grudnia 2013 r. na rozprawie w Szczecinie

sprawy z powództwa N. C., Z. C. (1) i J. C.

przeciwko(...)spółka jawna w S. i E. W.

przy udziale interwenienta ubocznego (...) Spółki Akcyjnej w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 30 kwietnia 2013 r., sygn. akt I C 195/12

I. oddala apelację,

II. zasądza solidarnie od powodów N. C., Z. C. (1) i J. C. na rzecz pozwanych (...)spółki jawnej w S. i E. W. solidarnie kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym,

III. zasądza solidarnie od powodów N. C., Z. C. (1) i J. C. na rzecz interwenienta ubocznego (...) Spółki Akcyjnej w W. kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

SSA A. Sołtyka SSA I. Wiszniewska SSA E. Buczkowska-Żuk

Sygn. akt I ACa 475/13

UZASADNIENIE

J. C., N. C. i Z. C. (1) wnieśli o zasądzenie solidarnie od (...) spółki jawnej w S. oraz E. W. kwoty 128.488,78 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu i o zasądzenie kosztów procesu.

Powodowie wskazali, że zawarli za pośrednictwem agenta E. W. umowę ubezpieczenia, jednakże pozwana E. W. nienależycie wykonała czynności agenta ubezpieczeniowego, gdyż ich Intencją było ubezpieczenie od szkód powstałych w zakresie wykonywanych prac dźwigowych w tym załadunków i rozładunków, nie wyłączając uszkodzenia samego ładunku, a zaproponowany przez agentkę wariant ubezpieczenia nie spełniał tych wymogów stawianych przez powodów. Dochodzona kwota odpowiada sumie, jaką wypłacili na rzecz spółki (...) tytułem odszkodowania w kwocie 128.488,78 zł z tego względu, że ubezpieczyciel odmówił wypłaty odszkodowania jako dotyczącego szkody nieobjętej ubezpieczeniem.

Pozwani wnieśli o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu.

Wskazali, że zaproponowany przez agentkę wariant ubezpieczenia był dla powodów korzystny i stanowił odpowiednią do ich żądania ochronę ubezpieczeniową. Agentka konsultowała telefonicznie swoje stanowisko z pracownikiem zakładu ubezpieczeń, który potwierdził trafność doboru klauzul do ubezpieczenia, a powodowie zgodzili się na takie rozwiązanie podpisując umowę ubezpieczenia bez zastrzeżeń. Zdaniem pozwanych ubezpieczyciel bezpodstawnie odmówił wypłaty odszkodowania. Dodatkowo pozwani podnieśli zarzut przedawnienia roszczenia.

(...) Spółka Akcyjna w W. złożyła interwencję uboczną po stronie pozwanej i wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu.

Wyrokiem z dnia 30 kwietnia 2013 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie powództwo oddalił, orzekł o kosztach procesu.

Podstawę rozstrzygnięcia stanowiły ustalenia, według których J. C., N. C. i Z. C. (1) prowadzą działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej o nazwie (...). W ramach tej działalności zajmują się m.in. wykonawstwem robót ogólnobudowlanych, transportem lądowym i transportem rurociągowym. (...)spółka jawna z siedzibą w S. prowadzi działalność gospodarczą w zakresie pośrednictwa ubezpieczeniowego. Wspólnikami spółki są E. W., A. W. (2) i D. P. (1). Agencja współpracuje między innymi z(...) na podstawie zawartej z nią umowy pośrednictwa ubezpieczeniowego.

W czerwcu 2006 r. Z. C. (1) zgłosił się do biura (...) sp.j. w S. w celu zawarcia umowy ubezpieczenia. W trakcie rozmowy z E. W. i D. P. (1) wyjaśniał, że zależy mu przede wszystkim na tym, by ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej obejmowało szkody wyrządzone przy czynnościach załadunku i rozładunku wykonywanych przy użyciu dźwigu, w tym również szkody powstałe w ładowanym towarze. W dniu 1 lipca 2006 r. agent ubezpieczeniowy D. P. (1) przygotowała formularz wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia w pakiecie (...) dla firmy (...) We wniosku wskazano, że ubezpieczenie ma obejmować ubezpieczenie od ognia i innych zdarzeń losowych, ubezpieczenie od kradzieży z włamaniem i rabunku, ubezpieczenie sprzętu elektronicznego, ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej, ubezpieczenie szyb i innych przedmiotów od stłuczenia lub pęknięcia, ubezpieczenie mienia w przewozie krajowym. Po zapoznaniu się z treścią Ogólnych Warunków Ubezpieczenia(...) Z. C. (1) miał wątpliwości, czy ubezpieczenie będzie obejmowało szkody powstałe przy załadunku i rozładunku. D. P. (1) i E. W. zapewniły, że ubezpieczenie obejmuje ten zakres, ponadto D. P. (1) konsultowała się telefonicznie z pracownikiem (...)celem ustalenia czy wybrany wariant ubezpieczenia jest prawidłowy. W dniu 4 lipca 2006 r. powodowie zawarli za pośrednictwem Agencji z (...) Spółką Akcyjną w S. umowę ubezpieczenia na warunkach zawartych we wniosku.

W dniu 24 sierpnia 2006 r. powodowie otrzymali od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. zlecenie transportowe dotyczące podstawienia żurawia o udźwigu 70 ton w celu położenia w poziomie kolumny o wadze 30 ton znajdującej się w pozycji pionowej. W trakcie podnoszenia kolumny doszło do jej niekontrolowanego wahnięcia, zerwania śrub wieńca części obrotowej żurawia i upadku części żurawia wraz z kolumną na ziemię. W związku z uszkodzeniem kolumny podczas upadku (...) sp. z o.o. poniósł szkodę w wysokości 170.786,46 zł. Zakład (...) odmówił wypłaty odszkodowania wskazując, że zaistniałe zdarzenie nie było objęte ochroną ubezpieczeniową. Ubezpieczyciel wyjaśnił, że z uwagi na niewłączenie do zakresu ubezpieczenia klauzuli 010 ubezpieczenie nie obejmuje szkód w

rzeczach stanowiących przedmiot obróbki, naprawy lub innych czynności w ramach usług wykonywanych przez osoby objęte ubezpieczeniem. (...) sp. z o.o. wystąpił z pozwem przeciwko J. C., N. C. i Z. C. (1) pozew o odszkodowanie. Postępowanie zakończyło się wyrokiem z dnia 8 października 2010 r. (sygn. akt VIII GC 65/10), którym Sąd Okręgowy w Szczecinie zasądził solidarnie od J. C., N. C. i Z. C. (1) na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. kwotę 77.114,38 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 lipca 2007 r., przyjmując, że poszkodowany przyczynił się w 50% do powstania szkody. W toku tego postępowania pełnomocnik powodów zwrócił się do Agencji o pisemne wyjaśnienie warunków zawartej przez powodów umowy ubezpieczenia. W dniu 10 sierpnia 2010 r. E. W. złożyła w imieniu Agencji oświadczenie, że umowa ubezpieczenia z dnia 4 lipca 2006 r. zawierana była pod kątem szkód spowodowanych w trakcie prac ładunkowych i rozładunkowych w tym szkód w przedmiotach znajdujących się w pobliżu dźwigu i dźwiganego obiektu, jak również w samym przenoszonym obiekcie i wskazała, że w celu prawidłowego doboru klauzul ubezpieczenie konsultowane było w obecności ubezpieczającego z pracownikiem (...) S.A.

Na podstawie powyższych ustaleń Sąd Okręgowy uznał powództwo za niezasadne.

Sąd nie uwzględnił zarzutu przedawnienia. Ustalił, że powodowie dowiedzieli się o powstaniu szkody w ich majątku dopiero w momencie wydania wyroku w sprawie VIII GC 65/10 tj. w dniu 8 października 2010 r. W tej dacie mieli bowiem świadomość ciężącego na nich obowiązku wypłaty odszkodowania z własnych środków. Trzyletni termin przedawnienia liczony od tej daty upłynąłby w dniu 8 października 2013 r., lecz jego bieg został przerwany wniesieniem pozwu w niniejszej sprawie, co miało miejsce w dniu 1 lipca 2011 r.

W ocenie Sądu powodowie wykazali, że dokonany przez pozwaną dobór ubezpieczenia był niezgodny z ich oczekiwaniami. Obie strony były zgodne co do oczekiwań powodów w odniesieniu do zakresu ochrony ubezpieczeniowej, a mianowicie że ochrona ma obejmować szkody wyrządzone przy czynnościach załadunku i rozładunku wykonywanych przy użyciu dźwigu, w tym również szkody powstałe w ładowanym towarze. Intencję powodów co do zakresu ochrony ubezpieczeniowej potwierdza dodatkowo treść oświadczenia z dnia 10 sierpnia 2010 r.

Agent ubezpieczeniowy działający z należytą starannością rozumieniu art. 355 § 2 k.c. powinien zaproponować powodom taki wariant ubezpieczenia, który odpowiadałby tym oczekiwaniom. Agentka nie wypełniła należycie swoich obowiązków, do których należy zaliczyć znajomość oferowanych produktów i ich rzetelne przedstawienie klientowi. Zdaniem Sądu Okręgowego analiza treści zawartej umowy ubezpieczenia z dnia 4 lipca 2006 r., a w szczególności postanowień Ogólnych Warunków Ubezpieczenia(...) prowadzi do wniosku, że zaproponowane przez pozwaną ubezpieczenie nie spełniało wymogów stawianych przez powodów. Ubezpieczenie w wariantcie podstawowym w ogóle nie obejmuje ubezpieczenia za szkody związane z uszkodzeniem ładunku przy wykonywaniu czynności rozładunku i załadunku. Niezbędne było włączenie do umowy ubezpieczenia klauzul dodatkowych, przy czym nawet włączenie klauzul 010 i 012 nie doprowadziłoby do efektu zamierzonego przez powodów tj. objęcia zakresem ubezpieczenia szkód wyrządzonych w towarze przy wykonywaniu prac ładunkowych. W ocenie Sądu winy pozwanej nie wyłącza przy tym podnoszona przez pozwaną okoliczność, że pozwana konsultowała z pracownikami zakładu ubezpieczeń treść klauzul, które miały zostać włączone do umowy ubezpieczenia. Sąd dał wiarę zeznaniom E. W., D. P. (1) i J. P., że doszło do telefonicznej konsultacji, jednakże w jego ocenie zeznania te są niewystarczające do ustalenia, jakiej treści informację uzyskała od pracownika ubezpieczyciela. Niezależnie od powyższego Sąd uznał, że jeśli pracownik ubezpieczyciela potwierdził trafność doboru warunków ubezpieczenia do oczekiwań powodów, agent winien zauważyć sprzeczność tej informacji z Ogólnymi Warunkami Ubezpieczenia, uprzedzić o niej kontrahenta i ewentualnie uzyskać pisemne jednoznaczne stanowisko ubezpieczyciela w tym zakresie. Zaniechanie tych czynności sprzeciwia się przyjęciu, że pozwana Agencja wykazała dostateczną staranność w działaniu wymaganą od profesjonalisty.

Następnie Sąd I instancji przyjął, że zaistniała druga przesłanka odpowiedzialności odszkodowawczej w postaci szkody, wobec niespornego faktu, że powodowie uiszcili na rzecz (...) sp. z o.o. kwotę 128.488,78 zł, na którą składały się odszkodowanie za uszkodzenie kolumny, odsetki za opóźnienie w spełnieniu świadczenia i koszty procesu prowadzonego ze spółką (...).

Zdaniem Sądu nie zaistniała trzecia z przesłanek odpowiedzialności deliktowej w postaci związku przyczynowego pomiędzy czynem niedozwolonym a powstaniem szkody. Odszkodowanie, które powodowie zapłacili nie dotyczyło szkody wyrządzonej w ładunku przy czynnościach załadunku i rozładunku. Jak wynika z treści uzasadnienia wyroku w sprawie VIII GC 65/10 prace wykonywane przez powodów na zlecenie spółki (...) nie polegały na załadunku czy rozładunku jakiegokolwiek towaru, lecz na położeniu w poziomie kolumny o wadze 30 ton znajdującej się w pozycji pionowej w hali produkcyjnej za pomocą dwóch żurawi. Oznacza to, że nawet gdyby pozwana Agencja zaproponowała powodom zgodnie z ich oczekiwaniami wariant ubezpieczenia obejmujący szkody przy wykonywaniu prac ładunkowych i rozładunkowych to i tak ubezpieczenie to nie zapewniałoby powodom ochrony w odniesieniu do szkody wyrządzonej w czasie wykonywania zlecenia na rzecz W. F..

Analiza treści OWU prowadzi do wniosku, że ochronę ubezpieczeniową w razie szkody przy wykonywaniu tego rodzaju czynności dawałaby powodom klauzula nr 010, która rozszerzała zakres ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej na szkody w rzeczach stanowiących przedmiot czynności wykonywanych przez osoby objęte ubezpieczeniem powstałe w czasie ich wykonywania. Nie można jednak wymagać od agenta, by zawierając umowę ubezpieczenia brał pod uwagę wszelkie hipotetyczne zdarzenia jakie mogą doprowadzić do wyrządzenia szkody przy wykonywaniu działalności gospodarczej prowadzonej przez powodów. Skoro powód Z. C. (1) jednoznacznie wskazywał, że najbardziej zależy mu na tym, by ubezpieczenie obejmowało szkody wyrządzone przy załadunku i rozładunku to agent nie odpowiada za to, że przy konstruowaniu umowy nie wziął pod uwagę ryzyka związanego z wykonywaniem takich zleceń jak to, które powodowie wykonywali na rzecz spółki (...).

W konsekwencji Sąd Okręgowy uznał, że pozwani nie ponoszą odpowiedzialności za poniesioną przez powodów szkodę.

Apelację od tego wyroku wnieśli powodowie zaskarżając go w całości i zarzucili:

- sprzeczność istotnych ustaleń z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez przyjęcie, że powodowie otrzymali od (...) Spółki z o.o. w S. zlecenie transportowe dotyczące obrócenia kolumny o wadze 30 ton znajdującej się w pozycji pionowej do pozycji poziomej w hali produkcyjnej spółki (...) przy ul. (...) za pomocą dwóch żurawi, które nie obejmowało prac ładunkowych, podczas gdy w rzeczywistości powodowie w ramach zlecenia transportowego wykonywali powyżej opisaną czynność jako jeden z etapów prac ładunkowych, po obróceniu tego przedmiotu mieli go położyć na samochodzie ciężarowym, którym miał on być przetransportowany do miejsca docelowego,

- naruszenie art. 233 k.p.c. poprzez dokonanie oceny dowodów w sposób sprzeczny zasadami doświadczenia życiowego oraz zasadami logicznego rozumowania polegające na przyjęciu, iż strona powodowa nie wykazała, że pomiędzy działaniem pozwanej zakwalifikowanym jako czyn niedozwolony a szkodą powstałą w majątku powodów istnieje związek przyczynowy.

Wskazując na powyższe zarzuty wnieśli o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów postępowania za obie instancje, ewentualnie o uchylenie tego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania z rozstrzygnięciem o kosztach postępowania apelacyjnego.

Pozwani wnieśli o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania.

Wskazali, że zarzut powodów w zakresie błędnych ustaleń faktycznych pozostaje w sprzeczności z okolicznościami ujawnionymi i podnoszonymi przez powodów w sprawie zakończonej wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 8 października 2010r. (sygn. akt VIII GC 65/10), z których jednoznacznie wynika, że zlecenie wykonywane przez powodów na rzecz spółki (...) obejmowało jedynie obrócenie kolumny z pozycji pionowej do pozycji poziomej, a konsekwencji ustalenie braku związku przyczynowego między zachowaniem pozwanych a szkodą nie narusza art. 233 k.p.c.

Niezależnie od powyższego pozwani podtrzymali swoje stanowisko co do tego, że prawidłowo wykonali zlecenie wobec powodów, a zaproponowany przez nich wariant ubezpieczenia obejmował oczekiwania powodów co do

zakresu ochrony ubezpieczeniowej. Zarzucili nieprawidłową ocenę mocy dowodowej ich zeznań w zakresie informacji uzyskanej przez pracownika(...) wskazując, że skoro mieli świadomość oczekiwań powodów co do zakresu ochrony ubezpieczeniowej, a nadto Sąd ustalił, że kwestię tę konsultowali z pracownikiem ubezpieczyciela, to oczywistym jest, że tylko w razie potwierdzenia przez niego trafnego doboru klauzul podtrzymałoby zaproponowane warunki ubezpieczenia. Zaznaczyli, że nie było potrzeby uzyskania potwierdzenia ubezpieczyciela na piśmie, gdyż takiej formy wymagała jedynie modyfikacja OWU lub rekonstrukcja klauzul dodatkowych, w pozostałych przypadkach między Agencją a (...), jak ustala Sąd I instancji, obowiązywała praktyka telefonicznych konsultacji. Dodatkowo pozwani podkreślili, że zarówno zdarzenie, z którego wynikała szkoda, jak i zdarzenia, które według intencji powodów, miały być objęte ochroną ubezpieczeniową, obejmowała umowa z dnia 4 lipca 2006r., albowiem powodowie w tym zakresie ponoszą odpowiedzialność na podstawie art. 435 k.c., a zatem nie z kontraktu, lecz z deliktu.

Interwenant uboczny wniósł o oddalenie apelacji powodów i zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest niezasadna.

Ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd Okręgowy w zakresie istotnym nie są obarczone błędem, w szczególności w części kwestionowanej w apelacji. W zakresie oceny prawnej, argumentacja przedstawiona w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku częściowo nie zasługuje na aprobatę, a trafne okazało się stanowisko strony pozwanej, nie mniej jednak ostateczna konkluzja o braku odpowiedzialności pozwanych za przedstawioną przez powodów szkodę w postaci wypłaty na rzecz (...) sp. z o.o. kwotę 128.488,78 zł jest prawidłowa.

Przystępując do oceny zasadności apelacji na wstępie wskazać należy, że zakres rozpoznania sprawy przez sąd drugiej instancji wyznaczają granice apelacji, przy czym sąd nie jest związany przedstawionymi w apelacji zarzutami naruszenia prawa materialnego, wiążą go natomiast zarzuty dotyczące naruszenia prawa procesowego; w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07, Lex 341125). Sąd drugiej instancji jest bowiem sądem merytorycznym, z czego wypływa obowiązek rozważenia, niezależnie od zarzutów apelacji, na nowo całego zebranego w sprawie materiału i dokonania jego własnej oceny prawnej.

Zarzut sprzecznych ustaleń faktycznych należało uznać za chybiony. Zarzut tego rodzaju byłby uzasadniony wówczas, gdyby Sąd I instancji wyprowadził logicznie błędny wniosek z ustalonych przez siebie okoliczności, bądź gdyby przyjął fakty ustalone bez dostatecznej podstawy. W sprawie zaś taka sytuacja nie miała miejsca. Ustalenia Sądu Okręgowego znajdują potwierdzenie w zebranych i powołanych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku dowodach. Wprawdzie Sąd wprost nie odniósł się do zeznań powoda Z. C. (1), jednakże wskazał, iż zakres zlecenia, jakie powodowie otrzymali od spółki (...) wynika z uzasadnienia wyroku w sprawie VIII GC 65/10, zgodnie z którym prace wykonywane przez powodów na zlecenie spółki (...) nie polegały na załadowaniu czy rozładowaniu jakiegokolwiek towaru, lecz na położeniu w poziomie kolumny o wadze 30 ton znajdującej się w pozycji pionowej w hali produkcyjnej spółki (...) przy ul. (...) za pomocą dwóch żurawi. W celu pełnego wyjaśnienia zakresu niniejszego zlecenia Sąd Apelacyjny dopuścił dowód z wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 8 października 2010 r., sygn. akt VIII GC 65/10 oraz z uzasadnienia tego wyroku, a także z dokumentów na karcie 13 i 18 tych akt na okoliczność treści umowy łączącej powodów ze spółką (...) i ustalenia odpowiedzialności powodów za zaistniałą szkodę. Na podstawie tych dowodów Sąd Apelacyjny ustalił, że omawiane zlecenie transportowe o nr (...) obejmowało podstawienie żurawia o udźwigu 70 ton w dniu 24 sierpnia 2006r. w celu położenia w poziomie części kolumny o wadze 30 ton. Taki zakres zlecenia wynika wprost z dokumentu przesłanego powodom przez zamawiającego, określającego przedmiot zlecenia (dokument na k. 13 akt VIII GC 65/10). Potwierdza go dodatkowo protokół z wypadku, jaki nastąpił w trakcie realizacji niniejszego zlecenia (dokument na k. 18 akt VIII GC 65/10). Zapisano w nim bowiem, że do wypadku doszło podczas **technologicznej** operacji transportowej polegającej na zmianie pozycji sekcji z pionowej na poziomą. Ponadto z uzasadnienia wyroku z dnia 8 października 2010r. wynika, że J. C., N. C. i Z. C. (1) w

tamtejszej sprawie wprost i konsekwentnie wskazywali, że umowa nakładała na nich obowiązek jedynie podstawienia żurawia. Przedstawione dowody są wiarygodne, tworzą logiczną całość. W kontekście tego materiału nie może zostać uwzględnione twierdzenie strony powodowej, podnoszone w niniejszym postępowaniu, że czynność w postaci zmiany pozycji kolumny była pierwszym etapem transportu kolumny w inne miejsce docelowe. Treść wskazanych dowodów przeczy temu, aby przedmiotowa kolumna miała zostać załadowana na samochód ciężarowy i przewieziona. W każdym razie czynności, które zostały zlecone powodom, nie polegały na załadunku kolumny, lecz jedynie na zmianie jej położenia z pionowego na poziomy.

Mając powyższe na względzie, Sąd Apelacyjny wskazuje, że postawiony Sądowi I instancji zarzut dokonania ustaleń w sprzeczności z dowodem w postaci zeznań powoda Z. C. (1) jest nietrafny z tego względu, iż nie zachodzą podstawy do przyznania temu dowodowi w kwestii przedmiotu zlecenia przyjętego przez powodów wiarygodności i mocy dowodowej, a w konsekwencji przyjęcia go za podstawę ustaleń w tym zakresie. Ocena dokonana zgodnie z dyrektywą art. 233 § 1 k.p.c. prowadzi do wniosku, że dowód w postaci dokumentu zlecenia, korespondujący z nim dowód w postaci protokołu wypadku, a nadto twierdzenia powodów we wcześniejszym postępowaniu co do obowiązków wynikających z przyjętego zlecenia winny stanowić podstawę ustaleń, a sprzeczne z nimi zeznania strony powodowej jako niewiarygodne należało pominąć przy konstruowaniu stanu faktycznego. Podkreślenia przy tym wymaga, że choć zeznania stron stanowią przewidziany w kodeksie środek dowodowy, jest to dowód szczególny, którego dopuszczalność została ograniczona warunkami przewidzianymi w art. 299 k.p.c. Przepis ten stanowi, iż dowód z przesłuchania stron przeprowadza się jeżeli po wyczerpaniu środków dowodowych lub w ich braku pozostały nie wyjaśnione fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Co do zasady więc dowód ten może stanowić podstawę ustaleń w zakresie okoliczności, które nie mogą zostać wykazane innymi dowodami. W danym przypadku istnieje materiał dokumentarny, które obejmuje informacje na temat zakresu zlecenia i obowiązków wykonującego zlecenie, co do którego nie zachodzą podstawy do odmowy im wiarygodności. Stąd brak jest jakichś podstaw do ustalenia odmiennej wersji, w oparciu o zeznania strony powodowej.

W konsekwencji powyższego, również drugi z zarzutów apelacji nie mógł odnieść pożądanego skutku, skoro strona powodowa opiera go na odmiennym, od ustalonego, stanie faktycznym. Zdarzenie będące źródłem szkody niewątpliwie nie obejmowało czynności ładunku lub rozładunku przy użyciu dźwigu, które to według intencji strony powodowej winny zostać objęte ochroną ubezpieczeniową w umowie z (...). Bez znaczenia jest zatem, czy agentka ubezpieczeniowa E. W. opracowała warunki umowy w sposób obejmujący tego rodzaju zdarzenia jako źródło szkody, czy też nie dochowała należytej staranności w tym zakresie. Oczywistym jest bowiem, że podwyższony miernik staranności obowiązujący agenta ubezpieczeniowego przy obsłudze podmiotów zgłaszających wolę zawarcia umowy ubezpieczenia nie obejmuje przewidywania hipotetycznych zdarzeń, jakie mogą doprowadzić do wyrządzenia szkody i wskazywania na potrzebę ustalenia ochrony ubezpieczeniowej w odpowiednio szerszym zakresie. Agent winien przede wszystkim ustalić oczekiwania klienta w zakresie ochrony ubezpieczeniowej i na tej podstawie określić wariant umowy. Stąd fakt, że w umowie zawartej przez powodów w dniu 4 lipca 2006r. nie została ujęta klauzula 010, na którą wskazał ubezpieczyciel przy odmowie wypłaty odszkodowania, nie może świadczyć o odpowiedzialności pozwanych za powstanie szkody.

Niezależnie jednak od zarzutów apelacji, Sąd Apelacyjny uznał, że przyjęcie, iż E. W. nienależycie wykonała wobec powodów umowę pośrednictwa ubezpieczeniowego, nie jest uzasadnione. Przy ocenie zachowania pozwanej Sądowi I instancji umknęła okoliczność, że co do szkody powstałej w dniu 24 sierpnia 2006 r. powodowie ponoszą odpowiedzialność cywilną na podstawie art. 435 § 1 k.c. Pozostaje poza sporem, że powodowie prowadzą działalność polegającą na świadczeniu usług dźwigowych i w tym celu wykorzystują urządzenia dźwigowe wprawiane w ruch za pomocą sił przyrody. Mając na względzie cel regulacji zawartej w art. 435 § 1 k.c. oraz dominujące w judykaturze i doktrynie kryteria weryfikacji czy podmiot odpowiedzialny posiada cechy przewidziane w tym przepisie, uznać należy, że przedsiębiorstwo powodów wprawiane jest w ruch za pomocą sił przyrody, w rozumieniu art. 435 § 1 k.c. W tym zakresie Sąd Apelacyjny w niniejszym składzie podziela stanowisko Sądu Apelacyjnego wyrażone w procesie z powództwa (...) sp. z o.o. w S. przeciwko J. C., N. C. i Z. C. (1) o zapłatę 154.228,77 zł z odsetkami tytułem odszkodowania za szkodę spowodowaną przewróceniem się kolumny w trakcie realizacji zlecenia, w uzasadnieniu

wyroku tego Sądu z dnia 10 grudnia 2009r., sygn. akt IACa 694/09. Trafnie w nim wskazano, że regulacja z art. 435 § 1 k.c. stanowi reakcję na sytuację powstałą w wyniku rozwoju techniki, polegającą na tym, że w przemyśle i transporcie powszechnie używane są urządzenia oraz mechaniczny, które z uwagi na posiadane właściwości powodują poważne zagrożenie dla otoczenia. Zakres potencjalnego niebezpieczeństwa dla mienia i osób wynikający z posługiwania się tego rodzaju zdobyczami techniki stoi u podstaw zaostrożonej odpowiedzialności podmiotów, które wykorzystują je w swojej działalności. Pojęcie ruchu przedsiębiorstwa w doktrynie i judykaturze ujmowane jest szeroko. W rezultacie szkoda jest wyrządzona przez ruch przedsiębiorstwa, zarówno gdy stanowi bezpośredni skutek użycia sił przyrody i pozostaje w związku przyczynowym z niebezpieczeństwem wynikającym z zastosowania tych sił, jak i wtedy, gdy pozostaje w związku z samym tylko ruchem przedsiębiorstwa lub zakładu jako całości. Przepis art. 435 § 1 k.c. dotyczy tych przedsiębiorstw lub zakładów, których istnienie i praca w danym czasie i miejscu uzależnione są od wykorzystania sił przyrody i które bez użycia tych sił nie osiągnęłyby celu, dla którego zostały utworzone (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 września 2002r. III CKN 1334/00, niepubl.). Zdaniem Sądu Apelacyjnego, skoro przedmiot działalności powodów polega na prowadzeniu usług dźwigowych, które świadczone są przy użyciu wprawianych za pomocą sił przyrody urządzeń, to nie ulega wątpliwości, iż funkcjonowanie przedsiębiorstwa uzależnione jest od wykorzystania sił przyrody, a w konsekwencji powodowie prowadzą przedsiębiorstwo objęte zakresem normowania art. 435 § 1 k.c.

Powyższe dla niniejszej sprawy, a w tym dla oceny należytego wykonania umowy przez agenta ubezpieczeniowego, ma o tyle znaczenie, że umowa zawarta przez powodów za pośrednictwem pozwanej Agencji z (...) S.A. w dniu 4 lipca 2006r. obejmowała między innymi ubezpieczenie w zakresie odpowiedzialności cywilnej związanej z prowadzoną działalnością gospodarczą. W Ogólnych Warunkach Ubezpieczenia brak jest wyłączenia odpowiedzialności za kategorię zdarzeń, które według intencji strony powodowej miały być objęte ubezpieczeniem, mianowicie chodzi tu o szkody wywołane ładunkiem lub rozładunkiem, w tym obejmujące szkody w ładowanym towarze. Zgodnie z § 49 pkt 1b OWU przedmiotem ubezpieczenia OC są wszelkie szkody na osobie lub mieniu wyrządzone osobom trzecim w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej, z wyłączeniem szkód wyrządzonych przez rzecz wprowadzoną do obrotu. Sąd Apelacyjny podziela stanowisko strony pozwanej, iż zaproponowany przez nią wariant umowy dawał powodom odpowiedni zakres ochrony ubezpieczeniowej w zakresie odpowiedzialności za szkody spowodowane ruchem prowadzonego przez nich przedsiębiorstwa, tj. w zakresie odpowiedzialności deliktowej przewidzianej w art. 435 § 1 k.c. Pomimo tego, że brak było odpowiedniej klauzuli, która wprost wskazywałaby na objęcie ubezpieczeniem szkód spowodowanych ładunkiem lub rozładunkiem wykonywanym przy pomocy dźwigu, to intencje powodów co do zakresu zabezpieczenia zostały zrealizowane.

Z analogicznych przyczyn uznać należy, że – jak trafnie wskazuje strona pozwana – na podstawie umowy z dnia 4 lipca 2006r. zawartej za pośrednictwem pozwanej Agencji ochrona ubezpieczeniowa obejmowała również zdarzenie, które wywołało szkodę. W sprawie zakończonej wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 8 października 2010r., sygn. akt VIII GC 65/10, zostało przesądzone, że za szkodę wywołaną zawaleniem się kolumny w trakcie realizacji zlecenia powodowie ponoszą wobec spółki (...) odpowiedzialność na podstawie art. 435 § 1 k.c. Podzielając ocenę prawną tego Sądu co do charakteru prawnego odpowiedzialności J. C., N. C. i Z. C. (1), Sąd Apelacyjny stwierdza, że brak jest podstaw do tego, aby pozwanych E. W. i (...) spółkę jawną w S. obarczyć odpowiedzialnością za brak wypłaty przez ubezpieczyciela należnego odszkodowania.

Z przedstawionych przyczyn Sąd Apelacyjny uznał, że zaskarżony wyrok odpowiada prawu i na podstawie art. 385 k.p.c. apelację w całości oddalił.

W konsekwencji powyższego było obciążenie strony powodowej obowiązkiem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego poniesionych przez stronę pozwaną i oraz interwenienta ubocznego po stronie pozwanej stosownie do art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. Na koszty te składały się wynagrodzenia pełnomocnika pozwanych i pełnomocnika interwenienta ubocznego w stawce minimalnej ustalone zgodnie z § 6 pkt 6 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (...)

(t.j. Dz. U. z 2013r. poz. 460) oraz § 6 pkt 6 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (...) (t.j. Dz.U. z 2013 poz. 491).

SSA A. Sołtyka SSA I. Wiszniewska SSA E. Buczkowska-Żuk